

437. Nieuwe ideeën (37)

1. In de kakofonie van kalasnikovs hoorde je de kaketoës nauwelijks meer. Kakkineus op blote kakkies lopen, dat lijkt echt ondenkbaar. Doe maar kalmpjes aan en zachtjesaan (VD ook zachtjes aan, zoals in: zachtjes aan, dan breekt het lijntje niet; literair: zachtkens). In het woord 'kalkei' zou een streepje niet misstaan. Een kalissestok is een pijp drop (staafje drop, pijpdrop is een soort drop). Je kan de pijp aan Maarten geven en het kan pijpenstelen regenen. Een kalotje is een klerikaal mutsje. Hield Calvijn van kalvijnen? Naar de Kanaaleilanden loopt geen kanaalbrug. Een kan heerst over een kanaat (vergelijk: Djenghis Khan). Een kamrad kan niet knagen, een kamrat wel. De kamsin is een hete Middellandse Zeewind. De kandidaat-voorzitter werd uiteindelijk vicevoorzitter. Kankantri's zijn wilde kapokbomen. De Kaninefaten waren ooit een Germaanse volksstam. De kanoër zag de kanoet voorbijvliegen. Bijna een cryptogram: een kankerlijer hoort iets tekort te komen. Dubbelop: een kant-en-klare kant-en-klaarmaaltijd.

2. De kantjesharing was kantje boord van boord. Aanhangers van Kant zijn kantianen. Het woord 'kapelanij' is gewestelijk en verouderd. Het kaolien (de kaoline, chinaklei) is porseleinaarde. De betekenis van 'DNA' (GB) kun je maar beter vaak repeteren: deoxyribonucleic acid. Het crapuul dreigde in opstand te komen. Gezocht op '*ys' en onder meer gevonden: amfibrachys (drielettergrepige versvoet), ce vain travail de voir divers pays (die ijdele moeite om allerlei landen te gaan bekijken), doux pays (lief landje), (dys-), dysenterie (bloedloop, rodeloop), dysfasie (stoornis in het vermogen om woorden en zinnen te vormen), dyslexie (woordblindheid), dyspepsie (spijsverteringsstoornis), dyspneu (ademnood, kortademigheid), dysthanasie (verlenging van het leven door medisch ingrijpen), dystopie (antiutopie), hendiadys (stijlfiguur: 'zand en heide' voor 'zandige heide') en Uruguays.

3. Verder: palmy days (tijd van eer en aanzien), Paraguays (Paraguayaans), toys for boys (hebbedingetjes voor mannen), tribrachys (versvoet van drie korte syllaben) en vin du (de) pays (landwijn). Binnen artikelen vinden we nog: always, baby's, cowboys, Cys of C (cysteïne), dinky toys, donkeys (stoomlieren), double bogeys, essays, Lys of K (lysine), old boy(s) network, Shelleys sonnet, jockeys, party's, bowlingalleys, galloways en Schotse Hooglanders. Een getijdenstroom kan verraderlijk zijn. Henk dient thuis onder kapitein Rondhemd. Kapitein-generaal lijkt een contradictio in terminis. Een kapitein-luitenant wellicht ook, maar dat is een kopstoot (borrel en glas bier). Kapoeres is kaduuk, een kapoets (VD ook: kapuits) is een monnikskap. Verwar een kaproen niet met een kapoen. Voor een zendamateer betekent 'kappa' 'oké' (OK). Een karmelieter klooster is een karmelietenklooster. Een kart is een skelter.

4. Kan een karpatenklokje klingelen? Nee, het is de campanula. In deze Karelroman komt een kariatide noch een karetschildpad voor. Zelfs de karotresten wilde ze letterlijk onder het tapijt vegen. Een karonjeschare misstaat niet in het vagevuur. Een kartets is een vervaarlijk projectiel. Ze zopen als een kartouw. De kartuizer monnik leeft met zijn kartuizer katten in het kartuizerklooster. Het was een zwaar karwei om de karwij te oogsten. Een kasekoband speelt traditionele creools-Surinaamse dansmuziek. Kasiri is een indiaanse, zwak alcoholische drank uit cassave. Kasjeren [uh] is weer koosjer maken. Het kasjroet is het geheel van de joodse spijswetten. Het Surinaamse kasmonisysteem (Jaarboek 2007) heeft wel iets van de vroegere raiffeisen- of boerenleenbank. Heb een beetje kassian, anders ben je zo kassiewijle. 'Katjang' kennen we als verkorting van 'katjang tjina, tanah of goreng'.

5. De kasuaris is een loopvogel (net als de emoe). Varend door het Kattegat zagen we aan de wal nog juist een kattengatje (ja, echt van de kat!) verdwijnen Toen we erdoorheen waren, zagen we ook dat kattengaatje verdwijnen. Katsjoe (VD: cachou of catechu) is sap uit de schors van de acaciaboom. De

kauri is een schelp (kinkhoortje) en het kauri is een houtsoort. Hij was als schelpenverzamelaar vooral een kaurikoopal, voor kaurikopal had hij geen belangstelling. Het kavalje ging er halje travalje vandoor. 'Kawina' (een trommel) stamt niet uit het Kawi, het Oudjavaans. Een kawai kun je als hangertje dragen. We passeerden de noorder- of Kreeftskeerkring. Een kazoo is een muziekinstrument, een soort mirliton. Wat staat er in het KB over de KB? Zeg geen 'kebab' als je 'shish kebab' bedoelt.

6. Een kno-arts heet voluit keel-, neus- en oorarts oftewel oto-rino-laryngoloog. Kefir is een zuurachtige mousserende melkwijn, oorspronkelijk in de Kaukasus. De kehila (kehille, kille) is de joodse gemeente. De kelen leeuw sprong eruit. Bij een keltenkruis (Keltisch kruis) moet ik vreemd genoeg altijd aan de Kelten denken. Op de keper beschouwd was hij een goede keeper. Dat raakt kepers noch hanenbalken. Wie kent er nou nog Kerklatin? In België heb je kerkfabrieken. De kernhem is een op de edammer lijkende kruidige Nederlandse dessertkaas. Voelen Frankrijk en Duitsland zich samen het kern-Europa op eurogebied? Er is maar één Kerstman met kerstmis op het kerstfeest. Een ketje is een Brusselse straatjongen. Ketoembar is gemalen koriander. Wat is Keti Koti? Wel, dat is Dag der Vrijheden (slavernij!) en, Kettingsnijden. De kidoesj is de sabbatswijding. Stop die kibbelarijtjes!

7. De Keulenaar voer in een keulenaar (samoreus) naar Keulen om daar een Keulse pot te gaan kopen. De keuzeheer had het hockeyteam samengesteld. Wat houdt de keynesiaanse theorie in? Een khimar is een moslimvrouwenhoofddoek. De Rode Khmer is een revolutionaire groepering, samengesteld uit Khmers (VD ook: Khmerren). Wist je dat kienen gewoon bingoën, bingo spelen, is? Het kick-and-rush is boerenkoolvoetbal (hotsknotsbegoniavoetbal). Ouistiti's vormen een familie van kleine Amerikaanse apen. Ze zijn verwant aan het spookdier (koboldmaki, eekhoornaapje). Zij is een beetje kierewiet. Ze kreeg een chique, kiese behandeling. In het amfitheater waren regelmatig kijkspelen te zien. Dozen van Pandora zijn eigenlijk een soort kijkspellen. Vroeger moest je kijk- en luistergeld betalen. Een kilowattuur wordt afgekort tot kWh. Kina-extract komt van de bast van de kinaboorn.

8. In de Kinderboekenweek krijg je een kinderboekenweekgeschenk; ditmaal ging dat over de Kinderkruistocht. Lees de kinderbijbel, iedere dag! Wat, is het kindertoelagebeleid aangepast? Ga maar naar de kinderziektepoli. Van kindsbeen af (ab incunabilis, a puero, a teneris, a teneris annis) betekent ongeveer hetzelfde als van jongs af aan. Hij rookt liefst kingsize sigaretten. Een kinegram is een echtheidskenmerk in bankbiljetten. Met kine's bedoelt men in het Belgisch-Nederlands kinesitherapieën. Een kindskind is een opa- of oma-zegger. Hij kiteboardde regelmatig. Kipper (brado) is vers gefileerde en vervolgens gezouten en koud gerookte haring. De keeper (vliegende kiep) kiepte met de kieper zand in het doelgebied. Wil je kip tandoori, kip kerrie of toch liever kipkerriesalade? Een kip stokvis, een kip tin en een kip marlijn zijn alle hoeveelheden. De kip is ook de munteenheid van Laos.

9. Bestaan klaar-overs nog? Hij heeft er gekiteskatet en gekitesurft. Er was kiwi-ijs en kiwiyoghurt toe. Kiyu is een van de leerlingengraden bij judo. Bij de Klaagmuur zei mijn partner: "Ik ben je klaagmuur niet!" Klandizie is clientèle, cliënteel. Doe de bramen eerst maar door de passe-vite. Een klapbank is een soort leugenbankje. Hij is specialist in klassiek Latijn en klassiek Arabisch. Op onze klassenavond speelde een medeleerling, een klassespeler van een pianist! Je klasseren voor de finale en daarin gedeclasseerd worden ... Voor een klavierleeuw hoef je niet bang te zijn. Kun je de klavarskribomethode ook gebruiken voor een klavechord (VD ook: klavichord)? De probleemfiguur was maar een kleinduimpje vergeleken bij de sprookjesfiguur Klein Duimpje. Ze waren kleinbehuisd. Is dit een midden- en kleinbedrijf (mkb, werkgeversorganisatie: MKB-Nederland, Midden- en Kleinbedrijf Nederland) of een grootbedrijf? De koe had een MKZ-besmetting opgelopen.

10. Die afkorting staat trouwens voor mond-en-klauwzeer. Ze stuitten gisteren op een kleiige kleilaag. Heb je voldoende kleingeld of moet ik dat honderdeurobiljet (€100-biljet, 100€-biljet, 100 eurobiljet) kleinmaken? De klerevent, een erkend klepzeiker, en het klerewijf maakten er een klerezooi van in de klerenwinkel. Ze voegden het personeelslid zelfs toe: "Klerelijer, krijg de klere (kolere)." Hij maakte een kleurenreproductie van de kleurenlitho. Klezmer is traditionele Joodse muziek (vergelijk: zigeuner- of indianenmuziek). Er stond in het vertrek een kleurentelevisie (kleuren-tv, ktv). Het is klip-en-klaar dat dit klinkklare onzin is. De klinimobiel was snel ter plaatse. De klojo verruïneerde het klok-en-hamerspel (nee, niet dát!). Klokke twaalf, om twaalfhonderd uur zou het spook verschijnen.

Rein Leentfaar m.m.v. Hans Blik